

Òáóííéíáèè ýéáèòðííííáí òáèñòà èàè ìñííáà èíòíðíàòèçàòèè èñòíðè÷-áñéíé íàóèè è íáðàçíáàí

Ááóíð Áeíáðà Áíeðíáíá Ááááðeíá
25.06.2008 á.
Íñéááíáá íáííáeáíeá 15.07.2008 á.

Òáçèñú á òíðíàòá RTF (121.24 kB 2008-07-12 19:21:45) Óáçèñú á òíðíàòá PDF (158.31 kB 2008-07-12 19:22:25)

Óáèñò,

áóáó-è ìðáíáéááàðùáé òíðííé ñóúáñòáííáíéý èñòíðè÷-áñéèð èñòí-íeéíá è ìðáèòè÷-áñéè ãáèíòááííé òíðííé èñòíðè÷-áñéèð íóáéèèáòèé, ýáèýáòñý ìñíáúí íáúáèòíí áèý èñòíðèèá. Èíòíðíàòèçàòèý èñòíðè÷-áñéíé íàóèè è èñòíðè÷-áñéíáí íáðàçíááíéý á ìñéááíeá ááñýòèèáòèý áúýáèèá è áíðíáèðíááèá ðàçèè-íúá íáíðááéáíéý, ñáyçáííúá ñ èñííeúçíááíeáí èàè òðááèòèíííúò òáóííéíáèè è ìðíáðáííúò ìðíáóèòíá, òáè è ñíáòèèèèèèèèèííúò. Íáíáéí, íà íàø áçáèýá, èíáíí èíòíðíàòèíííúá òáóííéíáèè ðááíòú ñ òáèñòíí ýáèýòñý áí ìííáèð ñíúñeáð ìñííáé èíòíðíàòèçàòèè á íáèáñòè èñòíðèè. Ñóúáñòáòá ìáñéíeúéí òáèòíðíá, ìçáíéýòèð òááððæááòú ýòí.

Í-ááèáíí,

ýéáèòðíííúá òáèñòú ýáèýòñý íáeáíeáá ìáñííáúíè è ðáñíðíñòðáíáííúè ñðááè ìðí-èð ýéáèòðíííúò èñòíðè÷-áñéèð ðáñòðñíá. Ñáèááòáèúñòáíí òíó ýáèýòñý èíèè-áñòááííúá ìíeáçáòáèè íòèòííáèè èñòíðè÷-áñéèð èñòí-íeéíá è íóáéèèáòèé, ñíçááíéý ýéáèòðíííúò èíèèáèòèè è áeáèèòáè è ò.í., -òí á ñáíð í-áðááú ìðááíñòááèýáð ííáúá áíçííeíñòè áíñòóíá èñòíðèèíá-èññéááíáòáèé è ñáíúí ðàçíúí èñòí-íeéáí. Íáíáéí, íáñííòðý íá ááæííñòú íáíçíá-áííúò òáèòíá, èíèè-áñòáí ìíóáèèíááííúò èñòí-íeéíá ñáíí ìí ñááá íá ìæáð ðáñííàòèèááòúñý èàè ìñííáíé òáèòíð ýòáèòèáííñòè èñííeúçíááíéý ýéáèòðíííúò èñòíðè÷-áñéèð ðáñòðñíá.

Óáèñò ýáèýáòñý

áèý èñòíðè÷-áñéíé íàóèè è íáðàçíááíéý è ñðááñòáíí (íáíðèíáð, ó-ááíeéè), è ìðááíáòíí (íáíðèíáð, èñòíðè÷-áñéèá èñòí-íeéè) èçó-áíéý, è á ýòíí òáèæá ñíñòíèò ááí ìñíááý ðíèú, íáñáíéñòááííáý áðóáèí òíðíáí ìðááñòááèáíéý èíòíðíàòèè. Á òíí ñeó-áá, áñéè èñòí-íeé èíááòñý á ýéáèòðííííí áèéá, ìæáð ìðíèñòíáèòú èíóááðáòèý ñðááñòáá íáó-áíéý, íáúáèòá è ìðááíáòá èññéááííáíéý á ðáíeáð íáííáí èííeðáòííáí òáèñòá. Óáè, çá ñ-áò èñííeúçíááíéý ýçúéíá ðàçíáòèè èèè áèíáðññúéíè á òáèñò èñòíðè÷-áñéíáí èñòí-íeéá ìæáð áúòú çáèíæáí áeáíðèòí ááí èçó-áíéý èèè ìíááèú ááí èíóáðíðáòáòèè, á òíí -èñéá ááðèáòèáííúá. Ñ èñííeúçíááíeáí ýéáíáíóíá ðàçíáòèè (HTML, XML, TEI) òáèñò ìðèíáðáòáò èá-áñòááííí ííáúá áíçííeíñòè è çíá-áíeá: òðááèòèíííá ìíýòéá òáèñòá ðáñòèðýáòñý çá ñ-áò ááááíéý á íááí ñòðóèòóðú, íáèéíáéííñòè, òñòáííeáíéý íáðáèðáñòíúò ñáyçáé, áèíáðòáèñò ìçáíéýáð ðááèèçíááòú èçó-áíeá íáðáíeçíá íáðàçíááíéý áññíòèáòèáííúò ñáyçáé, çáááòú áeáíðèòí ááí ìðí-òáíéý, -òí ìñíááííí ááæíí ìðè èçó-áíeè ñòóáííòáèè èñòíðè÷-áñéèð èñòí-íeéíá. Ìðíóáññ òáèíé ðàçíáòèè òáèñòá ýáèýáòñý ýéáíáíóíí ìíááèèðíáíéý èíòíðíàòèè, ìðááñòááèáííé á òáèñòá, ìí ááæáí èàè ñ òí-èè çðáíéý èçó-áíéý ðáñííàòèèááííáí òáèñòá, òáè è ñ òí-èè çðáíéý òíðíèðíáíéý ñííòááòñòáòòááííí òíáíéý.

Áíáñòá

ñ òáí, áúá áíeáá ááæííúí, íà íàø áçáèýá, ýáèýáòñý ñéááòòáá: ýéáèòðíííúé òáèñò, á íòèè-èá ìð ìííáèð áðóáèð ÈÈÒ, èñííeúçóáííúò èñòíðèèáíé, – «íðýííé íáñéááíeé» òðááèòèíííáí (íá-áóííáí) òáèñòá. (Óáè, ñòíeú áíñòðááíááííúá èñòíðè÷-áñéíé èíòíðíàòèèè òáóííéíáèè, èàè, íáíðèíáð, ááçú ááííúò è íóèúòèíáèèá áíðàçáí á áíeúøáè ñòáíáíé «ñáííáíñòáòí-íú» ìí ìòííóáíèð è èð ìðáðíáèòáèýí.) Ìðè ýòíí ýéáèòðííáý òíðíá, ñíðóáíýý ñíúñè è ìðááíáçíá-áíeá òáèñòá èàè òáèíáíáí, áííóñeááò èá-áñòááííí ííáúá áíçííeíñòè ðááíòú, ìçáíéýáð èñòíðèèò èñííeúçíááòú èññéááíáòáèúñééá èíñòðóíáíòú, íá áíñòóííúá ðáíáá, íá ìòðèòáý ìðè ýòíí òðááèòèíííúá òáóííéíáèè ðááíòú ñ òáèñòíí «èèáññè÷-áñéíáí» èñòí-íeéíáááíéý.

Çááñú

æá íæíí íòíàòèòù, ÷òí á ñéó÷áá ñ ñíçááíéáí è èñííéúçíááíéáí yéáèòðííííáí òáèñòà, èáè ìðááèéí, íá ìðíèñòíáèò ìíáíáíú èññéááíáàòáèúñéíáí èííííáíòà òáòííéíáèé (÷òí ÷áñòí íááèþááàòñý ñ áàçàíè ááííúò, éíááá ñàí òáèò ñíçááíéý áàçú íæáò áúáááàòùñý çà íáò÷íúé ðáçóéúòàò). Éíá÷á áíáíðý, yéáèòðíííúé òáèñò ìíçááíéýáò íéááíí, ìýòáííí, ìðíçðá÷íí ñòíðíèðíáàòù ìðááíáòíòþ éíòíðíàòèíííòþ èíííáòáíòííñòù á íáèáñòè èñòíðèè.

Òáèèì

íáðçáíí, òíðíèðíááíéá òíáíéè ðááíòù ñ yéáèòðíííúí òáèñòíí ñòáííáèòñý íáííé èç áàæíáéøèò çááá÷ èñòíðè÷áñéíáí íáðçáíáíéý á íáèáñòè ÉÉÒ. Íñáíáíéá òáèñòíáúò òáòííéíáèè ñòóááíòáíè-èñòíðèèáíè áèèþ÷ááò òðááèòèíííúá ñíñòááèýþùéá: ñíçááíéá, òðáíáíéá, áèçóáèèçáòèý (ìðááñòááèáíéá) è áíáèèç òáèñòà, éíòíðíá ðááèèçóþòñý á ðáíéàò èóðñíá éíòíðíàòèèè è èñòíðè÷áñéíé éíòíðíàòèèè.

Èçó÷áíéá

íáíçíá÷áííúò ñíñòááèýþùèò áíéæíí yáíí è íáýáíí ñííðíáíæáàòùñý áúýáèáíéáí, áí-íáðáúò, ìòèè÷éè yéáèòðííííáí òáèñòà ìò òðááèòèííííáí íá÷áòííáí, áí-áòíðúò, ìííááíííñòáè ðááíòù èíáííí ñ èñòíðè÷áñéèì òáèñòíí.

×òí èáñááòñý

ìòèè÷éè yéáèòðííííáí òáèñòà ìò íá÷áòííáí, òí ñàíè ìòèè÷éè è íáòíáèèá èò ðáññíòðáíéý ìíáòò ýáèýòùñý òáííé ìòááèúííáí èçááíéý. Çááñú æá íáðáíé÷éíñý ñéááòþùèì ìðèíáðíí. Ðáññíáòðèááý òáèñò èáè íáúáèò èññéááíáíéý è ìúòáýñú ìíááèòðíáàòù ááí, ìíæíí ááíáèòù ðáçíúá òðíáíé òíðíàèèçáòèè. Íá íèçøáí òðíáíá òáèñò – ìíñéááíáàòáèúííñòù ñéíáíéíá íáéíòíðíáí áèòááèòà. Òáéíé òðíáíú «ìííýòáí» èíííúþòáðò – èíáííí ìíñéíáíéúíí ìú áíáíéì òáèñò ñ ìíííúþ èéááèàòòòú, íí óæá è ýòá ìíááèú ìíæáò áúòù ìíéáçíá ñ òí÷éè çðáíéý èñòíðèè. Ááèáá ìíæíí ðáññíáòðèááòù òáèñò èáè ìíñéááíáàòáèúííñòù ñéíá, ìòíí ò÷éòùááòù á ìíááèè ñéíáíòíðíú, ñéíáííí÷áòáíéý, ìðááèíéáíéý, áàçáòù, ìáðááðáòù, áèááú è ò.á. Íáèííáò, íá íáéíòíðíí òðíáíá á ìíááèè ìíæáò èáèè÷éè-òí íáðçáíí ò÷éòùááòùñý ñíúñé òáèñòà (íáíðèíáð, ÷áðç ìðááñòááèáíéá ááí ñáíáíòè÷áñéèì ñòáíáíè è ò.í.), à òáèæá ñéðúòáý á òáèñòá éíòíðíàòèý. Íí, ÷éòáý òáèñò, èñòíðèè-èññéááíáàòáèú á ìáðáòþ ì÷áðáú áíñíðèéíááò ááí ñ òí÷éè çðáíéý ñíúñéá – á ñíçíáíéè ÷áéíááèá òáèñò òðóáíí òíðíàèèçóáí. Ýéáèòðíííúé òáèñò íáòñéíáèèááò ýòèì íáíí èç ìáðáúò ìðíèáíðá÷éè ìðè ðááíòá ñ íéíè ñòóááíòá (èèè èññéááíáàòáèý). Ðáçðáøáíéá ýòíáí ìðíèáíðá÷éè ñíííáñòáòáò èáè èò÷áòíò ìíñéíáíéþ ñòúííñòè òáèñòá áííáúá (íáçááèñéíì ìò òíðíú ìðááñòááèáíéý), òáè è ìíááíòíáèá è èñííéúçíááíéþ òáòííéíáèè èíííúþòáðííé èéíááèñòèèè, íáíðèíáð, éííòáíò-áíáèèçá.

Íáèáíéáá

áèááèòè÷áñéè áíéèè ìáòíá áúýáèáíéý ìííááíííñòáè ðááíòù ñ èñòíðè÷áñéèì òáèñòíí ìí ñòááíáíéþ ñ áðóáèèè – ýòí íáíííðááñòááííáý ðááíòá ñ èñòíðè÷áñéèè èñòí÷éèáíè èáè á ðáíéàò, íáíðèíáð, ìðíáèòííé ááýòáèúííñòè, òáè è ÷áðç áíáèá÷áíéá ñòóááíòá á ðááèèçáòèþ íáò÷íúé ìðíáèòá.

Òáè, á èááíðáòíðèè èñòíðè÷áñéè éíòíðíàòèèè Ìáðíñéíáí áíñòááðñòááííáí òíéááðñèòáòá ðááèèçóþòñý ìðíáèòù ñíçááíéý ìíííòáèñòíáúò éíòíðíàòèíííúò ñèñòáí[1], íááñíá÷éáàþùèò ááñú òèèè ðááíò ñ yéáè èñòí÷éèíáí áí èò ìðááñòááèáíéý á éíòíðíàòèíííé ñèñòáíá è ìíñéááòþùááí áíáèèçá.

Ó÷áñòèá ñòóááíòá á ðááíòá íá ðáçíúò ýòáíáò ðááèèçáòèè ýòè è áðóáèò ìðíáèòá ìíçáíéýáò íá ìðáèòèèá ìíçáíéíìèòù èò ñ òðááèòèíííúè ìðíáèáíè ñíòðáííñòè èñòí÷éèíá è íáíáòíáèííñòè èá÷áñòááííé ìèòðíáèè, ñ ìííááííñòýìè ðááíòù ñ ðááíéè è ñðááíááèíáíé òáèñòíáúè èñòí÷éèáíè, ñ áúáííí òíðíàòá áèý òðáíáíéý è ìðááñòááèáíéý èñòí÷éèíá è áð.

Á çáèèþ÷áíéá

òíòáèííú áú ìíá÷áðéíòù, ÷òí áúøáñéáçáííá íé á èíáí ñéó÷áá íá ìðèíéæááò çíá÷áíéý áðóáèò áèáíá ÉÉÒ áèý èñòíðè÷áñéè íáòèè è íáðçáíáíéý, à èèòù ñáèááòáèúñòáòáò íá ìííáíé ðíèè òáèñòíáúò òáòííéíáèè á ìðíááñíá éíòíðíàòèçáòèè

èàè èñòìðè÷àñéíé íáèàñòè á òáèí, òàè è á òíðìèðíàáíèè ìðááìáòííé
èíòíðìàòèèíííé èíííàòáíòííòè áá ìðááñòààèòáèèé.

Digital text technologies as
the basis for wider adoption of ICT in history scholarship and education

Dinara A. Gagarina

Perm State University, Perm, Russia

Text is traditionally the basic form of historical information. This
paper discusses why electronic text will lead the way to the wider adoption of
information and communication technologies in history scholarship and education.

[1] «Ðíññèéñèèá
íàðèàìáíòàðèè ìà÷àèà
XX áàèà», áðáíò
ÐÁÍÓ¹
03-01-12012á, 2003-2004 áá.; «Æóðíàèù
çáíñèèð ñíáðáíéé
èàè èñòì÷íèè
èçó÷áíèý èñòìðèè
ìáñòííáí ñàííóíðáàèáíèý
á Ðíññèè
(II ñèíáèíà XIX –
ìà÷àèí XX áàèà).
Ëíóíðìàòèèíííý ñèñòáìà»,
áðáíò ÐÓÓË¹
04-07-90283-á, 2004-2006 áá.; «Ëñòì÷íèèíááá÷áñèèè
àíàèèç áàçáòù
«Íáðìñèèá áóááðíñèèá
áááííñòè» (XIX –
ìà÷àèí XX áá.)
íà ñíííáá
íðèìáíèý íáùò
èíííðòáðíóò òáðííèíáèé»,
áðáíò ÐÁÍÓ
¹ 05-01-82102 à/Ó,
2004-2006 áá.; «Ààçáòà
«Íáðìñèèá áóááðíñèèá
áááííñòè» 1838 –
1844 áá.: ìðíáèáíù
èñòì÷íèèíááá÷áñèèíáí èññèááííáíèý
è ñíððáíèý
èñòìðèèí-èóèùòóðííáí
íàíýòíèèá», Áðáíò
ÐÁÍÓ¹
08-01-82101 à/Ó,
2008-2009 áá.; «Ñòáííáðàòè÷áñèèá
ìò÷áòù Áíñòáàðñòááííé
Áóíù, 1906–1917», áðáíò
ÐÁÍÓ¹
08-01-12108á., 2008-2010 áá.

